MaxiPac

Outcome 2

Modaliteiten en organisatieaspecten bij de universiteiten en hogescholen

Samenvattend verslag opgesteld voor samenwerkende universiteiten, beleidsmakers en andere deskundigen
over de MaxiPAC.eu-procedure voor het maximaliseren van eerder verworven competenties (graden en ervaringen) van vluchtelingen en studenten uit derde landen in het Europees hoger onderwijs.

Project MaxiPAC.eu
2019-1-BE02-KA203-060340
Looptijd: 31/12/2019 - 30/12/2022

Inhoud

ACRONIEMEN **3**

ALGEMENE INLEIDING **4**

1. INTRODUCTIE OUTCOME 2 ..... **5**

2. DOELGROEPEN **6**

3. ONDERZOEK NAAR ERKENNINGSPRAKTIJKEN **7**

3.1. De noodzaak van een uniforme procedure 7
3.2. Erkenningspraktijken in de hele EU-ruimte 7

4. OPLEIDING VAN ADMINISTRATIEF PERSONEEL **10**

4.1 Een bottom-up benadering 10
4.2 Methodologie, instrumenten, deelnemers 10
4.3 Instrumenten voor de opleiding van administratief personeel volgens de MaxiPAC-EU-procedure 13
4.3.1. Bijsluiter *14*
4.3.2. Richtlijnen *15*
4.3.3. Video's *19*

5. BELEIDSAANBEVELINGEN **21**

5.1. Beleidsaanbevelingen op internationaal niveau 21
5.2. Beleidsaanbevelingen op nationaal niveau 22
5.3 Beleidsaanbevelingen op het niveau van de universiteiten 23
5.4 In het kort: Aanbevelingen voor belanghebbenden en beleidsmakers 24

6. CONCLUSIE **26**

Acroniemen

MAXIPAC-EU= Europese project gericht op het maximaliseren van eerder verworven competenties

UNHCR= Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor vluchtelingen

EQPR= Europees kwalificatiepaspoort voor vluchtelingen

EVC= Erkenning van eerder verworven competenties

ONG= Niet-gouvernementele organisaties

IHO= Instellingen voor hoger onderwijs

HES= Hoger Onderwijs stelsels

IOM=Internationale Organisatie voor Migratie

CAP: Italiaans Centrum voor levenslang leren

CIMEA= Italiaans informatiecentrum voor academische mobiliteit en gelijkwaardigheid

Algemene inleiding

Het MaxiPAC.eu project (Maximize Previously Acquired Competences at European Universities) startte op 31 december 2019 en eindigde op 31 december 2022, met cofinanciering van het Erasmus+ Programma van de Europese Unie. De doelgroep, studenten uit derdelanden, personen in een vluchtelingensituatie en personen uit niet-Europese landen die een vaardigheid of kwalificatie hebben verworven en om verschillende redenen geen bewijsstukken zoals certificaten hebben om hun eerder verworven competenties te bewijzen. De partneruniversiteiten zijn: De Universiteit van Lapland in Finland; EKKE (Het Nationaal Centrum voor Sociaal Onderzoek) in Griekenland; AEGEE (The European Student Organisation) in België; de Universiteit van Bari Aldo Moro in Italië, en de projectleider Thomas More Universiteit in België. Om het doel van het project te bereiken, namen de diverse partners outcomes 1-5 op zich:

1. Uniforme Procedure voor de valorisatie van eerder verworven competenties (Lead Thomas More Kempen - België)
2. Modaliteiten en organisatieaspecten aan de universiteit (Lead Bari Aldo Moro - Italië)
3. Hoe de procedure in universiteiten te implementeren? (Lead Thomas More Kempen - België)
4. Hoe om te gaan met talen? (Lead Universiteit van Lapland - Finland)
5. E-learning ondersteuning (Lead EKKE - Griekenland)

Wat betreft de wettigheid en de beweegredenen om het bovengenoemde probleem aan te pakken, specificeert de Bologna-verklaring (1999) dat Europese universiteiten en hogescholen in Europa de autonomie hebben om de kwalificaties en competenties die elders zijn verworven te valoriseren volgens eigen normen. Voorts heeft het Verdrag van Lissabon (1997) de EU-landen ertoe aangezet procedures te ontwikkelen om te onderzoeken of vluchtelingen en ontheemden voldoen aan de relevante vereisten voor toegang tot hoger onderwijs en plaatsen van tewerkstelling, zelfs als de kwalificaties niet kunnen worden aangetoond door middel van bewijsstukken. Ondanks deze autonomie blijft de beoogde doelgroep echter tal van uitdagingen ervaren. In het bijzonder wanneer hun eerder verworven competenties niet in Europa worden erkend, waardoor ze niet in staat zijn om te werken of te studeren. Andere belemmeringen waarmee zij worden geconfronteerd, zijn onder meer onvoldoende toegang tot e-diensten en taalondersteunende diensten. In sommige gevallen kan het omgaan met universitaire programmavereisten, leerprocedures en werkgelegenheidsbehoeften moeilijk zijn, vooral wanneer informatie beschikbaar wordt gesteld in andere talen dan die van de doelgroep.

Om de bovenstaande uitdagingen aan te pakken, heeft MaxiPAC een procedure ontwikkeld met de volgende inhoud om het voor personen van de beoogde migrantengroep gemakkelijker te maken om toegang te krijgen tot hoger onderwijs. De procedure stelt ook verschillende stappen beschikbaar die kunnen worden aangepast aan de overkoepelende toelatingsprocedures voor studenteninschrijving in opleidingen aan Europese universiteiten. Het gaat om de volgende stappen:

- Gestructureerde scan: is een middel om betrouwbare informatie te verstrekken over de onderwijskwalificaties, werkervaring en taalvaardigheden van de aanvrager. Een scan die bij het nemen van alle Europese instellingen voor hoger onderwijs geldt.
- Meerdere korte cases: een eerste en goedkope stap om de haalbaarheid van de student en het gekozen programma te meten.
- Een portfolio: dit omvat verschillende vormen van beoordelingen die aan de aanvrager worden aangeboden als de belangrijkste stap van de EVC-procedure.
- Psychosociale ondersteuning: ondersteuning van de student tijdens het aanvraagproces. Dergelijke ondersteuning gecoördineerd door de studentendiensten van de relevante instelling voor hoger onderwijs met andere lokale diensten die de integratietraining voor vluchtelingen kunnen ondersteunen. Deze stap is eerder een continu proces tijdens de procedure.

1. Introductie Outcome 2

Binnen het MaxiPAC-EU project is de Universiteit van Bari (Italië) verantwoordelijk geweest voor Outcome 2 "*Modaliteiten en organisatie aspecten aan de universiteiten*". Meer in het bijzonder is deze Outcome functioneel geweest om methodologieën / richtlijnen te bieden, evenals een methodologisch kader voor implementatie door administratief personeel van de universiteit of hogeschool dat betrokken is bij de erkenning van eerder verworven competenties voor studenten uit derde landen. In vergelijking met andere onderwijsprojecten (bv. NOKUT, KA2 Toolkit 1 (2016-2018) + KA2 REACT (2018-2020) besteedt dit project op een innovatieve en originele manier aandacht aan de modaliteiten om voor de implementatie van de erkenning van eerder verworven competenties (EVC) een goede procedure te voorzien in universiteiten. Outcome 2 heeft zich daarom laten leiden door de volgende hoofdvragen:

- In hoeverre hebben universiteiten diensten die taken in het kader van de EVC-procedure kunnen opnemen, en welke diensten en functies zijn nodig?
- Waar bevinden zich tekorten aan ondersteuning voor het personeel om deze taak goed uit te voeren?

Om op deze vragen te antwoorden, heeft de Universiteit van Bari, die zich beroept op de onderzoeksprofessionaliteit van haar leden op onderwijsgebied en op de geconsolideerde expertise op het gebied van de validatie en erkenning van eerder leren (formeel, niet-formeel, informeel), in de eerste plaats een evaluatiestudie uitgevoerd naar gemeenschappelijke erkenningspraktijken in de eu-raden. Deze studie is functioneel geweest om de belangrijkste uitdagingen en kritieken bij de erkenning van eerdere leer- en competenties van studenten uit derde landen te analyseren en te interpreteren. Vervolgens is een slim opleidingstraject ontworpen en ontwikkeld, gericht op het ondersteunen van het administratieve personeel, waarbij alle MaxiPAC-EU projectpartners betrokken zijn.

2. Doelgroepen

In de loop der jaren was een van de meest voorkomende uitdagingen bij de implementatie van erkenningsprocedures in de EU-context van het hoger onderwijs de moeilijkheden bij het opstarten en opvolgen van studentenloopbanen die onvolledig lijken en niet zijn afgestemd op de nationale hogeronderwijsstelsels. In dit perspectief speelt administratief personeel dat betrokken is bij de erkenningsprocessen een cruciale rol, niet alleen bij het ondersteunen van studenten uit derde landen, maar ook bij het waarborgen van een gezond, responsief en inclusief proces. Binnen het MaxiPAC-EU project richtte de Universiteit van Bari zich op het identificeren en ontwerpen van de meest effectieve modaliteiten om het administratief personeel te trainen dat studenten ondersteunt in de vier erkenningsfasen die zijn gedefinieerd in de MaxiPAC-EU-procedure (output 1).

Het verstrekken van begeleiding en opleiding aan administratief personeel bij de uitvoering van de MaxiPAC-EU-aanpak is een belangrijk aspect dat duidelijk aan het licht heeft gebracht dat een Europese, systemische en geïntegreerde aanpak in termen van lokaal, nationaal beleid en praktijken noodzakelijk is om te zorgen voor een gezond, transparant en effectief inclusief onderwijs voor studenten uit derde landen.

Gezien de context van het Europese hogeronderwijsstelsel vormt het informeren en opleiden van administratief personeel over de coachingactiviteiten en over de formele erkenningsprocedure een cruciaal element om te zorgen voor een goed resultaat bij de erkenning van eerder verworvencompetenties van studenten uit derde landen.

Door te werken aan de vaardigheden van administratief personeel, heeft het project het mogelijk gemaakt om:

1. de interne processen te moderniseren en optimaliseren;
2. de interactie tussen onze instellingen en stakeholders (bijv. studentenverenigingen, NGOs, enz.) te verbeteren;
3. de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren.

Samen met de coachingactiviteiten zoals tutoring, mentorschap en peer education-activiteiten zijn de intakepraktijken van administratief personeel relevant om studenten uit derde landen te ondersteunen bij hun integratietraject. Bovendien is administratief personeel van cruciaal belang omdat het aan de studenten van derde landen de erkenningsprocedure moet uitleggen met de volgende vermelding van: onkosten (bijvoorbeeld in het geval van vergoedingen); Tijd; Inspanningen; realistische kansen om de procedure op te nemen en te voltooien.

In dit perspectief geeft Outcome 2 van het MaxiPAC-EU project aan hoe belangrijk het is om een schaalbare en degelijke erkenningsprocedure te hebben: niet alleen voor studenten, maar ook voor docenten en academisch personeel.
In het volgende deel brengen we eerst verslag uit van de systematische reviewstudie over erkenningspraktijken die in EU-verband zijn gerealiseerd. Deze studie is uitgevoerd om op te sporen of en in welke mate gemeenschappelijke praktijken op nationaal niveau zijn gedefinieerd en geïmplementeerd in de verschillende Europese hogeronderwijsstelsels. Vervolgens rapporteren we hoe het opleidingstraject voor administratief personeel is ontworpen en geïmplementeerd. Tot slot geven we een aantal kritische beleidsadviezen op internationaal, nationaal en lokaal niveau.

3. Onderzoek naar erkenningspraktijken

3.1. De noodzaak van een uniforme procedure

De epistemologische, sociale en beleidsmatige implicaties van het concept van levenslang leren zijn de afgelopen twintig jaar op grote schaal onderzocht en erkend. Levenslang leren staat al tientallen jaren op de beleidsagenda van de Europese Unie. In dit perspectief worden de principes van menselijke waardigheid, autonomie, actief burgerschap, persoonlijke zelfontplooiing, sociale inclusie en inzetbaarheid in verband met een leven lang leren beschouwd als een strategische hefboom voor de economische groei, de sociale stabiliteit en het tegengaan van structurele ongelijkheden van mensen op basis van hun herkomst.

De verschillende conceptualiseringen van levenslang leren (met inbegrip van de identificatie van niet-formeel en informeel leren) hebben geleid tot een groot aantal validerings- en erkenningspraktijken voor verschillende doelgroepen in de Europese Unie. Tegelijkertijd is het enigszins onduidelijk welke factoren de implementatie van deze processen vergemakkelijken of belemmeren. Een aspect dat urgenter is geworden door de nieuwe immigratiegolven, evenals de recente Coronavirus-pandemie (COVID-19).
Meer in het bijzonder wordt de bestaande literatuur over de erkenning van het leren van studenten uit derde landen (d.w.z. kwalificaties en/of elders verworven competenties) over het algemeen als uitgebreid beschouwd in termen van beginselen en praktijken. Ondanks de beleidsmatige erkenning van het belang van erkenningspraktijken, moet echter worden opgemerkt dat dit brede onderzoeksgebied weinig effecten (of soms ineffectieve implementaties) vertoont in de Europese context van het hoger onderwijs.

Enerzijds staat in het Verdrag van Lissabon inzake erkenning dat alle landen procedures moeten ontwikkelen om te beoordelen of vluchtelingen en ontheemden voldoen aan de relevante vereisten voor toegang tot hoger onderwijs of tot werkgelegenheidsactiviteiten, zelfs in gevallen waarin de kwalificaties niet met bewijsstukken kunnen worden aangetoond; anderzijds hebben instellingen voor hoger onderwijs de autonomie om de instroom van onderdanen van derde landen te organiseren en te beslissen over het programma van deze groep zij-instromers. Toch ontbreekt elke structuur met betrekking tot de erkenning van elders verworven kwalificaties en competenties voor inwoners van derde landen die hun studie in Europa willen voortzetten nadat zij al hun weg naar het hoger onderwijs buiten Europa hebben gevonden. Het is duidelijk dat dit geen geschikt instrument is om universiteiten in staat te stellen de elders verworven kwalificaties en competenties van inwoners van derde landen effectief op te schalen. Bovendien is er geen systematische analyse uitgevoerd op basis van bewijsmateriaal dat is verzameld uit eerdere studies over erkenningspraktijken voor studenten uit derde landen aan de universiteit.

Het Maxi PAC-EU-project heeft met deze Outcome 2 geprobeerd deze leemte op te vullen en biedt een bijgewerkt overzicht van validatie- en erkenningspraktijken voor studenten met een migratieachtergrond binnen het EU-gebied.

3.2. Erkenningspraktijken in de hele EU-ruimte

Binnen het perspectief van levenslang en levensbreed leren moet het leren dat overal en altijd in het leven van individuen plaatsvindt, worden geïdentificeerd en zichtbaar worden gemaakt. Deze veronderstelling in de Europese beleidsdocumenten vormt een essentieel aspect om het beginsel van de gelijkwaardigheid van het leren van individuen te waarborgen, om bredere bevolkingsgroepen in onderwijs- en opleidingsstelsels te integreren en om meer inclusieve samenlevingen op te bouwen. In deze geest heeft de aandacht voor de erkenning van kwalificaties en competenties, als middel voor gelijkheid en sociale

inclusie, een sterke invloed gehad op het onderwijsonderzoek, het onderwijsbeleid (op nationaal en lokaal niveau) en op onderwijspraktijken.

Verschillende Europese landen zijn het eens met het belang van erkenning en certificering van informeel leren en hebben aangegeven dat het nodig is om leren "buiten het klaslokaal" zichtbaar te maken en het op een meer responsieve en effectieve manier te waarderen. In navolging van *de Europese richtlijnen voor het valideren van niet-formeel en informeel leren* zijn in de loop der jaren verschillende benaderingen ontwikkeld (bijvoorbeeld eerst in Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk en vervolgens in Schotland, Noorwegen, Zweden, Denemarken), met een focus op verschillende contexten (bijv. werkplek, beroepsonderwijs en -opleiding, hoger onderwijs), voor verschillende doelgroepen (bijv. migranten, vrouwen, inzetbaarheid van studenten) en verschillende doelstellingen.

In 2012 heeft de Europese Raad de *aanbevelingen voor de validatie van niet-formeel en informeel leren* gepubliceerd, waarin alle lidstaten wordt verzocht om binnen 2018 "noodzakelijke regelingen voor validatie" vast te stellen. Tegenwoordig wijst de overproductie van methoden en hulpmiddelen in vergelijking met de werkelijke behoeften van certificering er echter op dat de identificatie en het gebruik van een gedeelde gemeenschappelijke praktijk nog lang niet bereikt is. Verschillende studies toonden aan hoe complex en problematisch de erkenning van informeel leren lijkt te zijn, vooral voor doelgroepen zoals studenten met een migratieachtergrond. Bovendien toonden deze studies aan hoe informeel leren, zelfs binnen het consistente wetgevingskader, onvoldoende erkenning had: de moeilijkheden voor de implementatie van erkenning/validatie hebben ook invloed op sociale inclusie. Andere studies benadrukten in plaats daarvan hoe de kracht van erkenning in termen van vrijheid, sociale rechtvaardigheid en gelijkheid wordt onderschat. De vergelijkende analyse die de Europese Commissie in 2010 heeft uitgevoerd, bevestigt hoe zwak de erkenningsprocessen in de EU-landen kunnen zijn. Een latente paradox wordt hier duidelijk: sommige mensen kunnen moedeloos worden door het proces van erkenning en als negatief gevolg kan sociale uitsluiting toenemen. Wat bovendien duidelijk wordt, is de moeilijkheid om erkennings- en certificeringspraktijken te integreren in formele onderwijsstelsels.

Volgende factoren kunnen de toegang tot erkenningspraktijken beperken of vergemakkelijken:

- De noodzaak om onderscheid te maken tussen het toegekende cijfer, zowel horizontaal (d.w.z. de voortgang door het systeem) als verticaal (dat wil zeggen consistente cijfers bij het veranderen van de ene instelling naar de andere), binnen een onderwijssysteem;
- De mate van autonomie en flexibiliteit die onderwijsinstellingen hebben ten opzichte van beoordelingsregelingen;
- De toegankelijkheid van programma's voor levenslang leren;
- De organisatie van leertrajecten;
- De economische ondersteuning;
- Het identificeren van concrete kansen op continu leren.

Het is ook vermeldenswaardig dat sommige problemen van invloed zijn op de erkenning / validatie:

- De beperkte mogelijkheden voor individuen om toegang te krijgen tot deze praktijken;
- Het gebrek aan samenhang tussen verschillende erkenningsbenaderingen, en
- Het ontbreken van een gedeelde definitie op beleidsniveau.

Hoewel de Europese Unie een gemeenschappelijk kader heeft vastgesteld, zijn er veel verschillen tussen de diverse initiatieven die in beleid en praktijk worden genomen om integratie en inclusie te vergemakkelijken. Soms zijn deze verschillen aanzienlijk, tussen de Europese landen. Rekening houdend met het complexe validatie- en erkenningslandschap gaf de *European Inventory on Validation of Non-Formal and Informal Learning* (CEDEFOP, 2014) een gedetailleerde momentopname van de stand van

zaken. Deze *inventarisatie* onderstreept hoe de kloof relevant is in de ontwikkeling van erkennings- en certificeringssystemen: hoewel veel aandacht is besteed aan de effecten van erkenning, zijn er weinig inspanningen geleverd in theoretische (wat erkenning is en wat het kan bereiken) en methodologische termen (benaderingen en praktijken van erkenning).

Het eerste bewijs van het Maxi PAC-EU-project Outcome 2, gebaseerd op de screening van de literatuur en de analyse vanerkennings- en validatiepraktijken die door de instellingen voor hoger onderwijs in de EU zijn gerealiseerd, bevestigt hoe het scenario niet coherent en samenhangend is. Als er aan de ene kant consistente tekenen van vooruitgang zijn in de definitie van haalbare doelen, zijn er aan de andere kant enkele onopgeloste beoordelingsdilemma's (bijvoorbeeld wie is verantwoordelijk voor de erkenning? Met welke criteria moet rekening worden gehouden in dit beoordelingsproces?). Rekening houdend met de impact van de resultaten van de erkenning van het leertraject van niet-Europese studenten als een groeiende praktijk in het hoger onderwijs, moeten deze processen zorgvuldiger worden overwogen.

Het Verdrag van Lissabon (1997) - ondertekend en geratificeerd door bijna alle Europese landen - bepaalt: "Elke partij neemt alle haalbare en redelijke stappen in het kader van haar onderwijsstelsel en in overeenstemming met haar grondwettelijke, wettelijke en regelgevende bepalingen om procedures te ontwikkelen die zijn ontworpen om eerlijk en snel te beoordelen of vluchtelingen, ontheemden en personen zich in een vluchtelingensituatie bevinden". Instellingen voor hoger onderwijs (IHO's) moeten voldoen aan de relevante vereisten voor toegang tot hoger onderwijs, tot voortgezette hogeronderwijsprogramma's of tot werkgelegenheidsactiviteiten, zelfs in gevallen waarin de in een van de partijen verworven kwalificaties niet met bewijsstukken kunnen worden aangetoond.

4. Opleiding van administratief personeel

4.1. Een bottom-up benadering

Een van de belangrijkste doelstellingen van het MaxiPAC-EU-project dat specifiek verband hield met Resultaat 2, was het schetsen van de stand van zaken van het beleid en de diensten die door de partneruniversiteiten worden geleverd op het gebied van de opvang van onderdanen van derde landen, waarbij kritieke punten en behoeften aan de kant van administratief personeel voor de eerste opvang van studenten die tot deze specifieke doelstelling behoren, in kaart worden gebracht. Daarom werd uiteindelijk een training via webinar voor receptiepersoneel gepland en gegeven om het administratief personeel van de universiteiten te ondersteunen, waardoor ze passende hulpmiddelen en instrumenten kregen om met de complexe erkenningsprocedures om te gaan.

In het licht van deze veronderstelling vat dit deel van het rapport de concrete acties samen die door de Universiteit van Bari zijn uitgevoerd om deze doelstellingen te bereiken en introduceert het de resultaten die zijn geproduceerd binnen het bredere kader van het MaxiPAC-EU-project.

De aanpak die de onderzoeksgroep hanteert om deze acties te doorlopen is een bottom-up benadering, gebaseerd op de erkenning dat de administratieve medewerkers de beste informanten zouden kunnen zijn over de huidige kritieken die tijdens de procedure op universiteiten worden ervaren en dat ze - indien goed betrokken - de onderzoeksgroep vruchtbaar zouden kunnen ondersteunen bij het vormgeven van instrumenten en instrumenten die de invoering van een uniforme procedure concreet zouden kunnen vergemakkelijken. Bijgevolg zijn specifieke acties met dit doel gepland en uitgevoerd, zoals in de volgende paragrafen in detail wordt beschreven.

4.2. Methodologie, instrumenten, deelnemers

Volgens het werkplan dat is overeengekomen met het partnerschap van het MaxiPAC-EU-project, heeft de methodologie die door de Universiteit van Bari wordt gebruikt, in verschillende momenten ook een reeks hulpmiddelen gebruikt om het verzamelen van informatie te ondersteunen.

Een eerste verkenning van de noodzakelijke voorwaarden voor de eerste opvang van onderdanen van derde landen werd uitgevoerd tijdens de internationale training in België in oktober 2021. Hier, tijdens de werksessies voorzien door de agenda van het evenement, werden focusgroepen met vertegenwoordigers van de partneruniversiteiten en -hogescholen van het project uitgevoerd om de "state-of-the-art" en de huidige behoeften van administratief personeel te verkennen tijdens de interactie met onderdanen van derde landen die de erkenning van hun eerdere kennis nodig hebben. De hint voor de gerichte discussies was: *Wat werkt, wat werkt niet in de procedure die momenteel in uw instelling wordt gebruikt?*

De resultaten van deze eerste verkenning werden geanalyseerd en gedeeld met de partners, er werd beschrijvend materiaal geproduceerd om niet alleen de punten van kritiek, maar ook de suggesties te schetsen van de stafleden uit elk partnerland. De belangrijkste bevindingen wezen op positieve en negatieve aspecten: flexibele en op maat gemaakte diensten voor studenten, samenwerking tussen universiteiten, maar ook taalkundige obstakels en bureaucratische werklast, intercultureel analfabetisme en moeilijkheden bij de coördinatie op lokaal niveau (bv. verschillende afdelingen, scholen, enz.).

Naar aanleiding van deze beschrijvende fase en naar aanleiding van de evolutie van uitkomst 1, met de definitie en het voorstel van een duidelijke uniforme procedure die in universiteiten moet worden geïmplementeerd, werden twee sessies van online training georganiseerd om informatieve feedback en nuttige suggesties te krijgen voor een goede en effectieve implementatie van de MaxiP AC-EU-procedure.

Op 25 en op 27 januari 2022 ontmoette de onderzoeksgroep van de Universiteit van Bari de administratieve medewerkers van de partneruniversiteiten om hun perceptie van de procedure te onderzoeken met specifieke verwijzing naar de sterke punten en kritieken die de medewerkers zou kunnen hebben.

We telden 7 deelnemers aan de eerste sessie: 3 van de Universiteit van Bari (Serafina Pastore, Amelia Manuti, Marianna Colosimo), 2 van Thomas More University (Vera Nijs en Els Voet), 2 van de Universiteit van Lapland (Tkach Pavel en Tiina Maki Petaja). Tijdens de tweede sessie namen 4 stafleden van de Universiteit van Bari deel (Serafina Pastore, Amelia Manuti, Fausta Scardigno, Marianna Colosimo), en 3 van EKKE – Harokopio, Universiteit van Athene (Angelo Tramountanis, Alexandra Theofili en Polys Papadopoulos).

De onderwerpen die tijdens de training aan bod kwamen waren:

- Wat zijn de belangrijkste kritieke punten en/of moeilijkheden die u ziet in de procedure die momenteel wordt gebruikt voor de formele erkenning van kwalificaties (graden) en van het leren/de vaardigheden/vaardigheden die eerder in informele en niet-formele omgevingen zijn verworven door studenten die vluchteling zijn en/of onderdanen van derde landen?
- Als u de MaxiPAC-EU-procedure bekijkt, welke praktijken/processen hebben volgens u vooral aandacht nodig om de haalbare en effectieve implementatie ervan te waarborgen?
- Wat zijn uw behoeften op het gebied van uw professionele competenties/expertise/kennis om deze procedure te implementeren?

Onderstaande tabellen tonen de belangrijkste resultaten van de twee secties.

Overzicht van de belangrijkste kwesties die in de discussie naar voren kwamen (25 januari 2022)

Stappen van de **MaxiP AC-EU procedure**	**Punten van kritiek**	**Te ontwikkelen vaardigheden**
1. Europese kwalificatiescan	Moeilijkheden in taal, moeilijkheden bij het kennen van de specifieke inhoud van de eerder verworven kwalificatie (bijvoorbeeld een graad in de rechten is niet universeel in termen van expertise)	taalvaardigheden, soft skills (empathie, communicatie, openheid voor cultuur), technische vaardigheden (kennis van de vakgebieden)
2. Meerdere korte casussen	Moeilijkheden om het te vertellen, het is beter om hen te vragen om het op te schrijven	Grotendeels hetzelfde als in de vorige stap
3. Portfolio en beoordeling	Moeilijkheden bij het vinden en organiseren van bewijsmateriaal ter ondersteuning, tijdrovende activiteiten die een negatieve invloed kunnen hebben op de motivatie, vooral als er weinig voorwaarden zijn om verder te gaan	Coaching
4. Beoordeling van de psychosociale situatie	Deze stap kan door de student worden ervaren als zeer vergelijkbaar met de eerste, een moment gewijd aan de reflectie over de state-of-the-art en over de mogelijkheid om in de toekomst te projecteren.	Sociaal-economische kennis van de context waarin de student bereid is om verder te studeren (het is bijvoorbeeld belangrijk om ook rekening te houden met het gemiddelde loon in het land van herkomst in vergelijking met het gastland om te voorkomen dat economische betaalbaarheid niet mogelijk is)

Overzicht van de belangrijkste kwesties die in de discussie naar voren kwamen (27 januari 2022)

Stappen van de MaxiPAC-EU procedure	Kritiekpunten	Te ontwikkelen vaardigheden	Suggesties voor de implementatie
1. Europese kwalificatiescan	Moeilijkheden in taal, moeilijkheden bij het kennen van de specifieke inhoud van de eerder verworven kwalificatie (bijvoorbeeld een graad in de rechten is niet universeel in termen van expertise)	taalvaardigheden, soft skills (empathie, communicatie, openheid voor cultuur), technische vaardigheden (kennis van de vakgebieden)	Verzamel informatie over motivaties, over de intentie om te blijven of om het land waar ze studeren te verlaten Meer informatie over tijd, kosten, mogelijkheden om te slagen
2. Meerdere korte casussen	Moeilijkheden om het te vertellen, het is beter om hen te vragen om te schrijven	Grotendeels hetzelfde als in de vorige stap	Lijst met opsommingstekens met eerdere ervaring (meer schematisch) Betrokkenheid van NGO's en migrantenorganisaties
3. Portfolio en beoordeling	Moeilijkheden bij het vinden en organiseren van bewijsmateriaal ter ondersteuning, tijdrovende activiteiten die een negatieve invloed kunnen hebben op de motivatie, vooral als er weinig voorwaarden zijn om verder te gaan	Coaching	Checklist van het mogelijke bewijsmateriaal dat moet worden voorgelegd Moeilijkheden bij het begrijpen van verschillende onderwijssystemen (tabel om een overzicht te geven van de belangrijkste gemeenschappelijke punten en van de verschillen tussen systemen)
4. Beoordeling van de psychosociale situatie	Deze stap kan door de student worden ervaren als zeer vergelijkbaar met de eerste, een moment gewijd aan de reflectie over de state-of-the-art en over de mogelijkheid om in de toekomst te projecteren.	Sociaal-economische kennis van de context waarin de student bereid is om verder te studeren (het is bijvoorbeeld belangrijk om ook rekening te houden met het gemiddelde loon in het land van herkomst in vergelijking met het gastland om te voorkomen dat economische betaalbaarheid niet mogelijk is	Ambassadeurs (ervaren studenten uit derde landen) die dezelfde procedure hebben gevolgd

Kortom, onder de positieve aspecten kwam naar voren flexibiliteit en aangepaste diensten door de universiteiten, counseling en netwerken (universitaire samenwerking), maar er werden ook meer negatieve aspecten genoemd, zoals taal (obstakel), bureaucratische werklast, intercultureel analfabetisme / gebrek aan competentie, moeilijkheden bij het ophalen van kwalificaties / bewijsmateriaal uit de landen van herkomst, nationale beleidsoriëntaties op het gebied van hoger onderwijs en enkele moeilijkheden om te coördineren, op lokaal niveau, verschillende afdelingen, scholen, enz.
De resultaten werden gebruikt om een folder te ontwikkelen.

4.3. Instrumenten voor de opleiding van administratief personeel volgens de MaxiPAC-EU-procedure

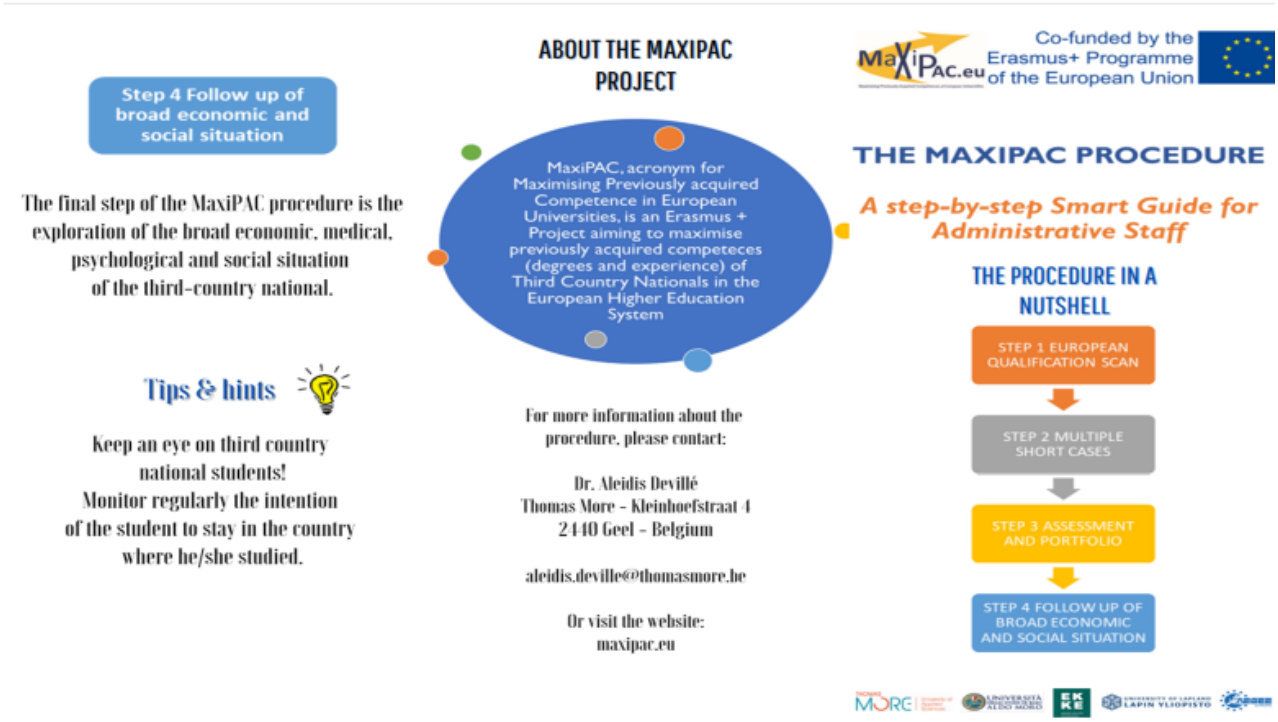
Uitgaande van de vaststelling dat administratief personeel aan universiteiten vaak wordt opgeroepen om de eerste interface te zijn bij de ontvangst van onderdanen van derde landen en dat zij duidelijk blijk hadden gegeven van de noodzaak om te worden ondersteund, met name bij het verstrekken van informatie bdoeld om hen te helpen een procedure te starten, heeft de Universiteit van Bari in de vorige fase van het project, in overeenstemming met de doelstellingen van resultaat 2, twee operationele instrumenten/middelen geproduceerd, gewijd aan het administratief personeel om de MaxiPAC-EU-procedure op passende wijze te ondersteunen: een frontoffice-instrument, namelijk een brochure die een snel overzicht geeft van de procedure gericht op elke stap en op de vereisten ervan, en een backoffice-instrument, een boekje met richtlijnen voor de MaxiPAC-EU procedure, namelijk tips en hints die waardevol zijn voor het personeel om studenten te begeleiden tijdens het aanvragen van de procedure en om ervoor te zorgen dat ze zich bewust zijn van de uitdagingen en obstakels die ze kunnen tegenkomen om de weg naar de erkenning duurzaam en betaalbaar te maken vanuit verschillende gezichtspunten (materieel, psychologisch, economisch, enz.).

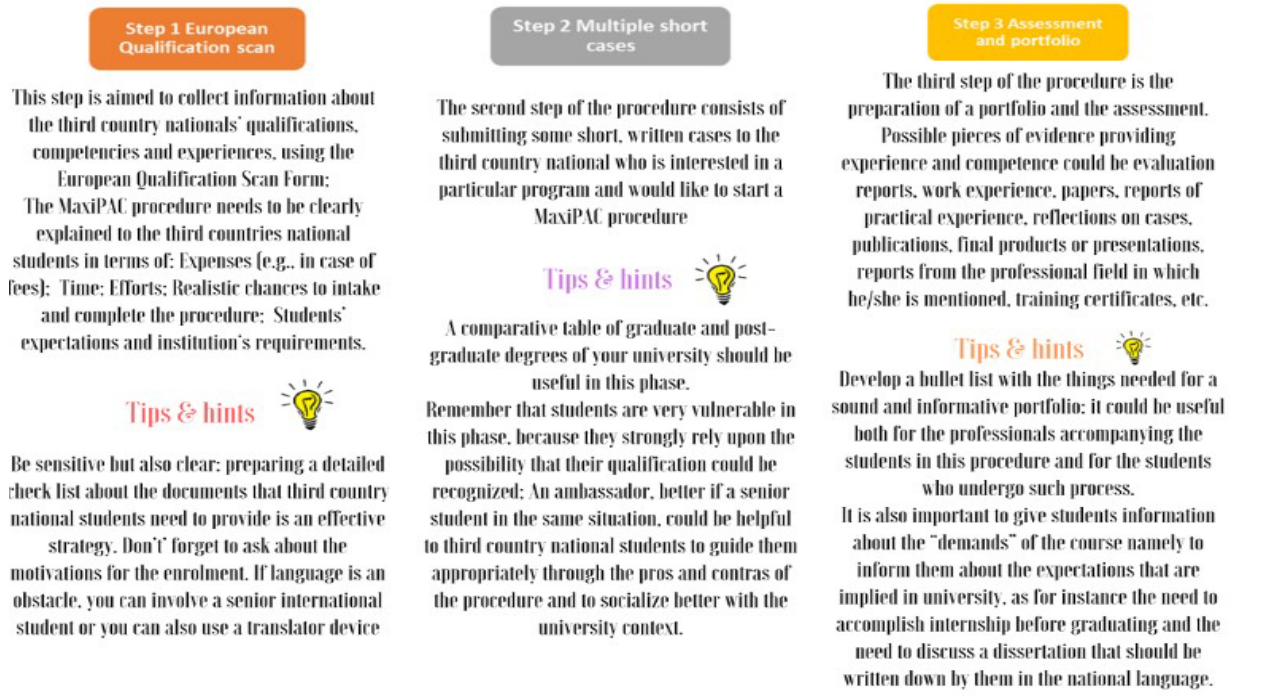
De eerste tool, de folder, is bedoeld als een informatief hulpmiddel dat kan worden verspreid onder studenten die geïnteresseerd zijn in het inschrijven voor cursussen en in het valoriseren van eerder leren om hen ondersteuning te bieden bij vereisten en belangrijke contactpersonen. Het beschrijft het MaxiPAC-EU-project, zijn belangrijkste doelstellingen en gaat vervolgens in op details van elke stap van de uniforme procedure die binnen het project wordt voorgesteld (European Qualification Scan, Multiple Short Cases, Portfolio en assessment en follow-up van de economische en de bredere psycho-sociale situatie) om hen bewust te maken van uitdagingen en kansen. Aan de andere kant is de tweede tool een backoffice-tool, een boekje met richtlijnen voor het administratief personeel dat nuttig is om de interactie met studenten die geïnteresseerd zijn in de procedure efficiënt te beheren. Dienovereenkomstig beschrijven de richtlijnen elke stap van de procedure niet alleen in termen van acties die moeten worden uitgevoerd om vooruitgang te boeken in de procedure, maar eerder in termen van gedrag en competenties die moeten worden aangetoond vanuit het standpunt van de het staflid dat zich bezighoudt met het begeleiden van de inschrijving en het waarborgen van de duurzaamheid ervan.

Daarom geeft deze tool concrete suggesties aan het administratief personeel over hoe zich te gedragen, te informeren, aan te moedigen en na te gaan of studenten de procedure met succes zouden kunnen doorlopen. In deze geest zijn richtsnoeren bedoeld als een trainingsinstrument dat nuttig is om administratief personeel bewust te maken van de vaardigheden die moeten worden ontwikkeld om te communiceren met de specifieke doelgroep van studenten uit derde landen.

In overeenstemming met deze veronderstellingen zijn ook video's geproduceerd met enkele vertegenwoordigers van het Italiaanse administratieve personeel die met deze kwesties werken en met enkele studenten die zijn ondersteund op hun weg naar de erkenning van eerder leren door het Centrum voor Levenlang Leren van de Universiteit van Bari.

4.3.1. Bijsluiter

4.3.2. Richtlijnen

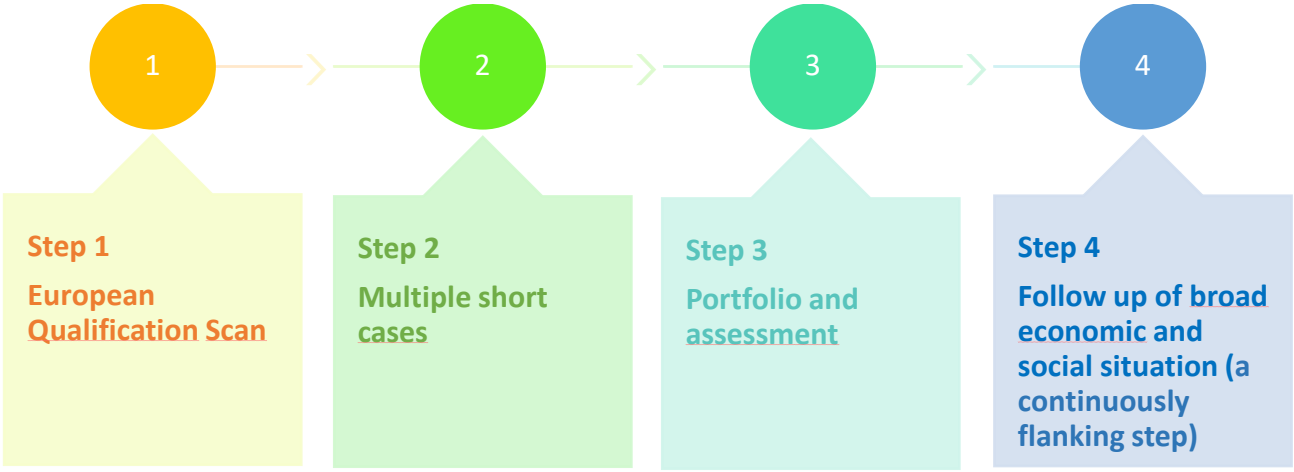
DE MAXIPAC-EU-PROCEDURE: EEN STAPSGEWIJZE SLIMME GIDS VOOR ADMINISTRATIEF PERSONEEL

VOORSTELLEN, TIPS EN SUGGESTIES VOOR HET VERVULLEN VAN UW ROL IN DE PROCEDURE

Over het MaxiPAC-EU Project

MaxiPAC-EU, acroniem voor Maximising Previously acquired Competence in European Universities, is een Erasmus + Project dat tot doel heeft de eerder verworven competenties (graden en ervaring) van onderdanen van derde landen in het Europese hoger onderwijs te maximaliseren

De procedure in een notendop

Wat is uw rol in de procedure?

Hier vindt u informatie over elke stap en enkele tips over hoe u de procedure aan uw kant kunt beheren!

STAP I EUROPESE KWALIFICATIESCAN

Focus en hoogtepunten

Deze stap is bedoeld om informatie te verzamelen over de kwalificaties, competenties en ervaringen van de derdelanders, met behulp van het Europees kwalificatiescanformulier;

De MaxiPAC-EU-procedure moet duidelijk worden uitgelegd aan de studenten uit derde landen in termen van:

1. Onkosten (bijv. in het geval van vergoedingen);
2. Tijd;
3. Inspanningen;
4. Realistische kansen om de procedure op te nemen en te voltooien;
5. De verwachtingen van studenten en de vereisten van de instelling.

Tips en hints

- Wees gevoelig, eerlijk en transparant tegenover studenten uit derde landen: het is belangrijk dat ze op u vertrouwen om de procedure uit te voeren!
- Uw steun is van fundamenteel belang bij het invullen van de vijf secties van de Europese kwalificatiescan:
    - Persoonlijke informatie
    - Taalvaardigheden
    - Samenvatting van kwalificaties
    - Overzicht van de ervaring
    - Computervaardigheden
    -

Slimme ideeën

- Wees informatief en duidelijk: het opstellen van een gedetailleerde checklist over de documenten die studenten uit derde landen moeten verstrekken, is een effectieve strategie.
- Verzeker uzelf ervan dat u voldoende informatie hebt over de levensgeschiedenis en leerbehoeften van de studenten: u hebt goede informatie nodig voor uw besluitvorming bij het doorlopen van de volgende stappen van de MaxiPAC-EU-procedure.
- Vergeet niet te vragen naar de motivaties voor de inschrijving en erkenning en om tijdig te informeren over de complexiteit van de verachtingen vanwege de instelling.
- Taal kan een obstakel zijn: als je niet de taal spreekt van de student die om de procedure vraagt, kun je een culturele bemiddelaar of een senior internationale student inschakelen, of je kunt ook een vertalingssapparaat gebruiken;

STAP II MEERDERE KORTE CASES

Focus en hoogtepunten

De tweede stap van de procedure bestaat uit het indienen van enkele korte, schriftelijke casussen bij de kandidaat uit een derde land die geïnteresseerd is in een bepaald programma en een MaxiPAC-EU-procedure wil starten .
Na deze stap moet u beoordelen of de derdelander student de kans heeft om verder te gaan met de procedure of niet, met de nodige (basis)kennis die vereist is voor het programma;

Tips en hints

- U moet bereid zijn om informatie te verzamelen over de onderwerpen van elk studiegebied binnen je instelling, evenals over het aantal studiepunten dat nodig is om een diploma te behalen;
- U moet contact opnemen met docenten en cursuscoördinatoren om hen te vragen u te helpen bij het vergelijken van inhoud en kennis die studenten uit derde landen beheersen;
- Studenten uit derde landen die in de procedure geïnteresseerd zijn, moeten mogelijk formeel hun leerresultaten en/of gedeeltelijke kwalificaties bevestigen (d.w.z. rekening houdend met het aantal studiepunten) om verder te gaan in de erkenningsprocedure.

Slimme ideeën

- Een vergelijkende tabel van afgestudeerde en postdoctorale graden van uw universiteit zou nuttig kunnen zijn in deze fase.
- Houd er rekening mee dat studenten in deze fase erg kwetsbaar zijn, omdat ze sterk vertrouwen op de mogelijkheid dat hun kwalificatie kan worden erkend;
- Een ambassadeur, beter als een meer ervaren student in dezelfde situatie, kan nuttig zijn voor studenten uit derde landen om hen op de juiste manier door de mogelijkheden en belemmeringen van de procedure te leiden en beter te socialiseren met de universitaire context.

STAP III PORTFOLIO EN ASSESSMENT

Focus en hoogtepunten

De derde stap van de procedure is het opstellen van een portfolio en een assessment.

Het portfolio is een dossier dat door de derdelander student wordt samengesteld met bewijsmateriaal uit zijn/haar eigen praktijk om de verworven competenties aan te tonen.

De opleiding moet de kandidaat een overzicht geven van de te behalen competenties met betrekking tot het programma. Voor elk leerresultaat moet de student een overzicht van zijn leer- en werkervaring verstrekken.

Om dit te ondersteunen, moet hij/zij een portfolio met ondersteunende documenten indienen waaruit blijkt dat hij/zij voldoende relevante ervaring heeft met de verschillende leerresultaten en bijbehorende gedragsindicatoren.

Mogelijke bewijsstukken zijn evaluatierapporten, werkervaring, papers, rapporten van praktijkervaring, reflecties op cases, publicaties, eindproducten of presentaties, rapporten uit het werkveld waarin hij /zij wordt genoemd, opleidingscertificaten, enz. Eerder verworven kwalificaties kunnen ook in het portfolio worden opgenomen, zoals diploma's, opleidingsonderdelen in het land van herkomst of in een ander land, enz.

Tips en hints

- Geef studenten een lijst met uiteindelijk / mogelijk bewijsmateriaal dat nuttig kan zijn om te worden aangeleerd en geef hen enkele voorbeelden: deze strategie zal nuttig zijn om te begrijpen wat voor soort bewijs ze moeten aanleveren en welke criteria zullen worden overwogen om het verzamelde bewijs te beoordelen (bijv. authenticiteit; relevantie; hoeveelheid, enz.).
- Hierdoor zullen studenten tijd besparen omdat het ontdekken, voorbereiden en verzamelen van al het bewijsmateriaal tijdrovende en stressvolle processen kan zijn.
- Vergeet niet om studenten de alternatieven te laten zien die mogelijk zijn als de procedure mislukt en hen vanuit psychologisch oogpunt te ondersteunen: ze bevinden zich in een gastland.

Slimme ideeën

- Ontwikkel een opsomming met de dingen die nodig zijn voor een goed en informatief portfolio: het kan nuttig zijn voor zowel de professionals die de studenten in deze procedure begeleiden als voor de studenten die een dergelijk proces ondergaan.
- Het is ook belangrijk om studenten informatie te geven over de "eisen" van de cursus, namelijk om hen te informeren over de verwachtingen die worden gesteld in de universiteit, zoals

bijvoorbeeld de noodzaak om stage te lopen voordat ze afstuderen en de noodzaak om een proefschrift te bespreken dat door hen in de nationale taal moet worden geschreven.

STAP IV FOLLOW-UP VAN DE BREDE ECONOMISCHE ENPSYCHOSOCIALE SITUATIE (EEN CONTINU FLANKERENDE STAP)

Focus en hoogtepunten

De laatste stap van de MaxiPAC-EU-procedure is het verkennen van de brede economische, medische, psychologische en sociale situatie van de kandidaat.

Als de kandidaat stap 3 - portfolio en beoordeling - met succes heeft voltooid, kan hij / zij over het algemeen de cursus starten met vrijstellingen.

Om de kans op succes in zijn opleiding te maximaliseren, moet de brede maatschappelijke context die de student ervaart in balans zijn met de werkdruk. De situatie waarin onderdanen van derde landen zich bevinden, maakt het vaak moeilijk om een voltijdse opleiding te volgen.

In stap 4 – Psychosociale ondersteuning (een continu flankerende stap), kijk je naar de contextuele situatie samen met de kandidaat.

Tips en hints

- Houd studenten uit derde landen in de gaten!!!
- Controleer regelmatig de intentie van de student om in het land te blijven waar hij / zij heeft gestudeerd.

Slimme ideeën

- Om de voorwaarden voor een succesvolle integratie veilig te stellen, kan u een ambassadeur (een meer ervaren student in dezelfde situatie) als een positief voorbeeld van academische integratie inschakelen of een mentor (een professor en/of een peer student) die weet hoe de universiteit werkt.

Neem voor meer informatie contact met ons op: sportello.cap@uniba.it of bezoek de website: http://www.MaxiPac.nl

4.3.3. Video's

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

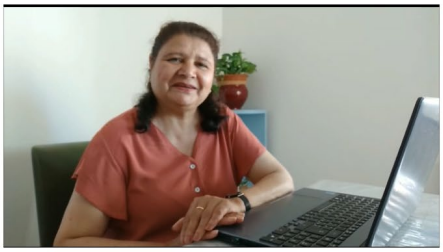
Video testimony from Dr. Marianna Colosimo, Responsible of CAPUniba Service.

https://youtu.be/1H0UneF7WxQ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Video testimony from Noreen Suleman, a refugee student enrolled in the second year of the Uniba Master's Degree Course in "Public, Social and Business Communication Sciences".

https://youtu.be/PslFVHcF-TQ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

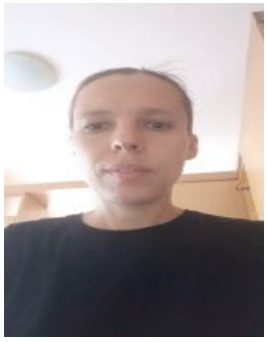
Video testimony from Baba Traore, an international student enrolled at thesecond year of the Uniba Master's Degree Course in "International Relations and European Studies".

https://youtu.be/JSYxGw25wYI

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Video testimony from Olena,an Ukrainian doctor who obtained the EQPR for working as a health professional in Italy.

https://youtu.be/q5WkIqh-MNQ

5. Beleidsaanbevelingen

5.1. Beleidsaanbevelingen op internationaal niveau

Ondanks de inspanningen die sinds het Verdrag van Lissabon van 1997 op internationaal en Europees niveau zijn geleverd, zijn de vaardigheden die de burgers van derde landen hebben verworven nog steeds niet gemakkelijk te erkennen in het Hoger Onderwijs en op de arbeidsmarkt. Evenzo worden onderwijskwalificaties niet altijd als gelijkwaardig erkend in de onderwijswereld. De vertraging in de erkenning van een onderwijskwalificatie leidt tot een "devaluatie" van het culturele kapitaal van migranten, die dus als "laaggeschoold" worden beschouwd, waardoor de mogelijkheid van toegang tot het onderwijssysteem en de arbeidsmarkt in feite wordt beperkt. Bijgevolg kunnen migranten hun weg van tertiair onderwijs en academische en sociale integratie niet voortzetten.

UNHCR's onderwijsstrategie "Refugee Education 2030: A strategy for Refugee Inclusion" ondersteunt al lang het belang van het bevorderen, ook op universitair niveau, van voorwaarden, partnerschappen, samenwerkingen en benaderingen die inclusief en rechtvaardig kwaliteitsonderwijs garanderen voor alle jonge vluchtelingen en asielzoekers . Dit wordt ook bevestigd in het "Global Compact on Refugees", dat op 17 december 2017 is goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, waarin wordt benadrukt dat: *"In overeenstemming met de nationale onderwijswetten, -beleid en -planning, en ter ondersteuning van gastlanden, staten en relevante belanghebbenden middelen en expertise zullen bijdragen om de kwaliteit en inclusiviteit van nationale onderwijsstelsels uit te breiden en te verbeteren om de toegang te vergemakkelijken voor vluchtelingen- en gastgemeenschapskinderen (zowel jongens als meisjes), adolescenten en jongeren in het basis-, secundair en tertiair onderwijs".*

Zelfs de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) ondersteunt hoger onderwijs organisaties al lang bij het helpen van studenten uit derde landen om toegang te krijgen tot hogeronderwijstrajecten, door specifieke instrumenten te bieden die de uitwisseling van vaardigheden en positieve ervaringen met inclusie en beste praktijken met en tussen universiteiten bevorderen (bijvoorbeeld met het mentorschapsproject). In het kader van de procedures voor de erkenning van buitenlandse kwalificaties die jonge migranten hebben verworven door het Europese land waar zij verblijven, is het werk van het door de Europese Unie bevorderde NARIC-netwerk en het door de Raad van Europa en Unesco (regio Europa) bevorderde ENIC-netwerk van cruciaal belang. (http://www.enic-naric.net).

Hoewel er in het internationale beleid en met name in het Europese beleid steeds meer aandacht is voor de integratieprocessen van studenten uit derde landen, heeft de COVID-19-crisis de reeds bestaande ongelijkheden nog duidelijker gemaakt en een aanzienlijk risico op toenemende armoede of sociale uitsluiting vastgesteld (Europese Commissie, 2021).
Als we kijken naar de onderwijsbehoeften van vluchtelingen, is het belang van toegang tot tertiaire onderwijsmogelijkheden bekend. In dit verband stelt de UNHCR (Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor vluchtelingen) in het laatste rapport over vluchtelingen en onderwijs "*Staying the Course: The Challenges Facing Refugee Education*" als doel dat 15% van de vluchtelingen tegen 2030 toegang moet hebben tot tertiair onderwijs (vandaag is het 5%) (UNHCR, 2021). Het rapport merkt op hoe jonge vluchtelingen over de hele wereld proberen hun studie voort te zetten, ondanks de ernstige problemen die de COVID-19-pandemie met zich meebrengt.
Met het nieuwe actieplan voor integratie en inclusie 2021-2027 wordt nog meer aandacht besteed aan de vaardigheden van migranten en hun onderwijs- en opleidingstrajecten, inclusief tertiair onderwijs. Bijzondere nadruk wordt gelegd op de processen van erkenning van kwalificaties en verworven vaardigheden, met inbegrip van taalvaardigheden.

Om deze redenen is het op internationaal en Europees niveau belangrijk dat de evaluatieprocedures zoals die zijn ontwikkeld door het MaxiPAC-EU-project worden geactiveerd om het beginsel van gelijke toegang (en succes) van vluchtelingen tot hogeronderwijstrajecten te ondersteunen. Op deze manier zal het mogelijk zijn om het recht op studie en levenslang leren te garanderen, ook door middel van peer support en tutoring.
Op internationaal niveau wordt daarom aanbevolen dat het beleid ingrijpt om niet alleen de uitvoering van de bepalingen van de internationale verdragen (van Genève, Lissabon, Bologna) te bevorderen, maar ook om het volgende te ondersteunen:

- Universitaire corridors voor de voortzetting van in eigen land onderbroken studies en directe toegang tot universiteiten door middel van internationale overeenkomsten en netwerkprotocollen;
- Processen voor de erkenning en validering van formele, informele en niet-formele vaardigheden die zelfs na of parallel met de inschrijving aan de universiteit moeten worden geïmplementeerd, als garantie voor het recht op een leven lang leren;
- Erkenning van formele, informele en niet-formele vaardigheden, samen met peer tutoring, welkom, oriëntatie, academische inclusie en sociale cohesie en ondersteuning bij het verminderen van het risico op het stopzetten van universitaire studies.

5.2. Beleidsaanbevelingen op nationaal niveau

In Italië zijn er universiteiten die zich houden aan het "**Manifest voor inclusieve universiteiten**", een UNHCR-netwerk dat tot doel had de toegang van vluchtelingen tot het hoger onderwijssysteem te verbeteren, met de nadruk op de erkenning van kwalificaties, het verstrekken van beurzen aan studenten en onderzoekers met internationale bescherming, en andere stimulansen die bijvoorbeeld gericht zijn op steun voor voedsel en huisvesting, ondersteuning voor studie en stedelijke mobiliteit, begeleidingsdiensten, psychologische ondersteuning. Ze bevorderen ook, door de betrokkenheid van de lokale gemeenschap, particuliere sponsorinitiatieven die zich toeleggen op studenten en onderzoekers met internationale bescherming. Zij verbinden zich er ook toe universitaire corridors voor docenten, studenten en onderzoekers te activeren, die voorzien in de jaarlijkse invoer van quota voor vluchtelingenstudenten die in derde landen verblijven, om aanvullende legale toegangsroutes voor vluchtelingen te vergemakkelijken en hun integratie in de samenleving en de academische omgeving te vergemakkelijken. Bovendien verbinden de universiteiten en onderzoeksinstituten van het manifest zich ertoe om studenten uit derde landen economische steun te bieden om de universitaire kosten en de daarmee samenhangende onderhoudskosten te dekken, en een specifieke informatie-, begeleidings- en oriëntatiedienst en de deelname aan het academische leven van vluchtelingstudenten en onderzoekers te bevorderen, ook door hen te ondersteunen bij het opzetten van hun verenigingen of door psychologische adviesdiensten aan te bieden die vooral gericht zijn op het voortzetten van hun studie.

Er bestaan nog veel obstakels voor studenten uit derde landen om hun vaardigheden in niet-formele en informele leercontexten te laten erkennen, ook vanwege de lengte en complexiteit van de erkenningspraktijken en de beperkte ontwikkeling van ondersteunend beleid ten gunste van hun integratie in de sociale context en de arbeidsmarkt. Daarnaast is er soms een wijdverbreid idee dat de noodzaak van herkwalificatie van de eigen studie en / of werk niet afhankelijk is van het bezit van hoge kwalificaties verworven in de eigen landen van herkomst. Om deze redenen is het van cruciaal belang dat op nationaal niveau alle mogelijke initiatieven worden genomen om het recht op levenslang leren van de vluchteling te waarborgen (wet 92/2012). Als onderdeel van het proces van erkenning van kwalificaties gericht op vluchtelingen, is Italië een van de weinige lidstaten die al twintig jaar geleden voorzag in de interne ratificatie van het "Verdrag betreffende de erkenning van kwalificaties met betrekking tot het hoger onderwijs in de Europese regio" (Verdrag van Lissabon), met wet nr. 148 van 2002, "Ratificatie en

uitvoering van het Verdrag betreffende de erkenning van kwalificaties met betrekking tot het hoger onderwijs in de Europese regio en regels voor de aanpassing van het interne systeem". Deze wet stelt voor het eerst de "afgeronde erkenningsprocedure" vast, waarin precieze stappen worden gedefinieerd voor de beoordeling van de gelijkwaardigheid van in het buitenland verworven kwalificaties van het eerste, tweede en derde niveau (artikel 9 van wet 148/2022).

Het wordt daarom aanbevolen om de procedure van "definitieve erkenning" op nationaal niveau te volgen, met name voor vluchtelingen die het eerder verworven culturele kapitaal niet willen verspillen, maar integendeel hun eerder leren en/of ervaring willen inzetten om hun studie opnieuw op te starten / voort te zetten en hun professionele situatie te verbeteren die plotseling wordt onderbroken door een migratiecontext (Scardigno et alii, 2019). Verder wordt aanbevolen om het recente artikel 1 lid 28-quinquies van wet nr. 15/2022 uit te voeren. Deze wet bepaalt dat instellingen voor hoger onderwijs verantwoordelijk zijn voor de wettelijke erkenning van in het buitenland verworven kwalificaties, ongeacht het burgerschap, wat ook geldt voor kwalificaties die zijn verworven in andere landen dan die welke het Verdrag van Lissabon hebben ondertekend (erkenning van kwalificaties met betrekking tot het hoger onderwijs in de Europese regio), overeenkomstig artikel 2 van wet nr. 148.

5.3 Beleidsaanbevelingen op het niveau van de universiteiten

Naar aanleiding van het Verdrag van Lissabon zijn instellingen voor hoger onderwijs opgeroepen om een eerlijke, transparante en effectieve erkenning in te voeren en te gebruiken van diploma's, certificaten en andere kwalificaties die in het buitenland zijn verkregen door houders van de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus, zelfs als er geen certificering is van de staat waar de kwalificatie is behaald. In 2019 ondertekenden Italiaanse universiteiten het "**Manifest voor inclusieve universiteiten**", voorgesteld door het UNHCR-netwerk en gericht op het verbeteren van de toegang van vluchtelingen tot het Hoger Onderwijs-systeem, met de nadruk op de erkenning van kwalificaties. Dit is ook de belangrijkste focus van het MaxiPAC-EU Project.

Universiteiten en onderzoekinstituten die het Manifest onderschrijven, verstrekken informatie en bijstand aan vluchtelingen met betrekking tot de procedures voor de erkenning van in het buitenland behaalde competenties en kwalificaties, rekening houdend met het feit dat de instellingen om redenen van bescherming en overeenkomstig artikel 25 van het Verdrag van Genève van vluchtelingen geen bijdragen kunnen eisen die vluchtelingen zouden verplichten een beroep te doen op de autoriteiten van het land van herkomst (ambassades en consulaten). Meer specifiek is het CIMEA, **informatiecentrum voor academische mobiliteit en gelijkwaardigheid** (Enic-Naric-netwerk), verantwoordelijk voor de certificerings- en vergelijkbaarheidsdienst voor Italiaanse en buitenlandse kwalificaties. Sommige Italiaanse universiteiten (bijv. Sassari, Turijn, Rome) gebruiken het EQPR (European Qualification Passport for refugees) voor de inschrijving van vluchtelingenstudenten in graduaatsopleidingen en postdoctorale programma's. Bovendien promoot de CIMEA de Groep van Nationale Correspondenten voor Kwalificatiekaders.

De Universiteit van Bari heeft net als veel andere Italiaanse academische instellingen een zeer formele procedure voor de erkenning van eerder verworven competenties. In gevallen van formeel onderwijs moet de kandidaat alle formele documentatie over examens, studiepunten, leerdoelen en definitieve formele evaluatie naar een commissie sturen die door elke opleiding is aangesteld en is samengesteld door docenten en/of professoren die deskundig zijn in het veld. Deze commissie analyseert de samenhang tussen verschillende leertrajecten en de mogelijkheid om eventuele studiepunten en/of examens te erkennen. Uiteindelijk geeft de commissie formeel aan het eens of oneens te zijn met de gedeeltelijke en/of volledige erkenning van eerder verworven competenties. In geval van gedeeltelijke erkenning moet de kandidaat examens toevoegen aan zijn / haar carrière om de credits te verzamelen die nodig zijn voor

die opleiding. Voor burgers uit EU-landen wordt dezelfde procedure gebruikt als deze die wordt gebruikt bij (Italiaanse) landgenoten.

Er is echter ook de mogelijkheid om te vragen om de erkenning van de gelijkwaardigheid van de graden die in andere EU-landen zijn behaald of de erkenning van studiepunten: hierdoor kunnen studenten rechtstreeks worden ingeschreven voor cursussen van het eerste en tweede niveau of kunnen ze een inperking van de studiepunten hebben. De procedures die tot nu toe door Italiaanse universiteiten zijn aangenomen, zelfs de meest cultureelsensitieve, zoals die welke zich houden aan het Manifest, hebben twee grenzen:

1) Zij garanderen niet volledig het "recht op een leven lang leren" van studenten uit derde landen , aangezien zij zich beperken tot de vergelijkbaarheid van formele onderwijsreferenties, waarbij het hele scala aan vaardigheden die in informele en niet-formele contexten zijn verworven, buiten beschouwing wordt gelaten;
2) Zij staan universiteiten niet toe autonoom te zijn bij het beoordelen van eerder verworven onderwijsreferenties van studenten uit derde landen. Deze procedures maken universiteiten nog steeds afhankelijk van ministeriële organen zoals Cimea, waardoor ook de ontwikkeling van vaardigheden van het administratief personeel dat betrokken is bij de processen van erkenning en verbetering van het culturele kapitaal van mensen met een migratieachtergrond wordt verminderd.

Daarom is het noodzakelijk de MaxiPAC-EU-procedure aan te nemen, die tot doel heeft een uniforme procedure vast te stellen ende criteria te vereenvoudigen voor de toegang tot specifieke opleidingen op het eerste en tweede niveau, alsook de evaluatie- en administratieve procedures die nodig zijn om de inschrijving van de begunstigde studenten te formaliseren,. Deze voorafgaande beoordeling van de eerder in het buitenland verworven onderwijsreferenties zou burgers van derde landen in staat stellen actief hun onderwijs en opleiding te kiezen, en inclusie en academische integratie te bevorderen, twee belangrijke aspecten die moeten worden verbeterd om het hoofd te bieden aan de uitdagingen van levenslang leren op volwassen leeftijd.

5.4 In het kort: Aanbevelingen voor belanghebbenden en beleidsmakers

De resultaten die zijn verzameld in resultaat 2 voor het MaxiPAC-EU-project hebben aanbevelingen opgeleverd die als volgt kunnen worden geformuleerd:

Op internationaal niveau:

Wij stellen voor beleid te ontwikkelen dat gericht is op het bevorderen van de actualisering van de belangrijkste internationale verdragen (Genève, Lissabon, Bologna) door middel van specifieke internationale overeenkomsten en netwerkprotocollen, waardoor studenten uit derde landen hun studie kunnen voortzetten / hervatten, hun formele, informele en niet-formele eerder verworven kennis gevalideerd en erkend zien, waardoor hun menselijk kapitaal wordt verbeterd en sociale inclusie wordt bevorderd;

- Voorbeelden van deze positieve ervaringen zijn bijvoorbeeld de Project University Corridors for Refugees (UNICORE 4.0), gepromoot door 32 Italiaanse universiteiten met de steun van UNHCR, het Italiaanse ministerie van Buitenlandse Zaken en Internationale Samenwerking en vele andere NGO-organisaties om de kansen voor vluchtelingen om hun hoger onderwijs in Italië voort te zetten te vergroten, profiterend van een vrijstelling van collegegeld en het ontvangen van financiële steun voor vliegtickets en visum gerelateerde uitgaven, evenals een studiebeurs om hen te helpen tijdens hun verblijf in Italië.

Op nationaal niveau:

Wij bevelen aan om de invoering te verbeteren van de "definitieve erkenningsprocedure", die sinds 2007 in de meeste Europese landen na het Verdrag van Lissabon is ingevoerd. Via deze procedure, uitgegeven door het CIMEA (een nationaal netwerk voor informatie over academische mobiliteit), kunnen onderdanen van derde landen een aanvraag indienen voor de erkenning van hun eerder verworven kwalificaties die de mogelijkheid hebben om hun studie te hervatten/voort te zetten en/of hun menselijk kapitaal te vergroten en de arbeidsmarkt te betreden.

Op universitair niveau:

Wij bevelen aan dat universiteiten en instellingen voor hoger onderwijs hun autonomie verwerven bij de beoordeling van de onderwijsreferenties van studenten uit derde landen, ook al zijn zij nog in samenwerking met bepaalde nationale en internationale netwerken, zoals ENIC-NARIC of CIMEA.

6. Conclusie

Niettegenstaande de overproductie van aanbevelingen en oriëntaties voor onderwijsbeleid vormt de universitaire inschrijving van studenten uit derde landen nog steeds een moeilijke uitdaging in termen van ingebedde praktijken en systemische processen binnen de Europese universiteiten: migratie, inclusie en hoger onderwijsstelsels vertonen nog steeds structurele inconsistenties. In dit perspectief blijven de problemen met betrekking tot de toegang voor studenten uit derde landen, ondanks de bepleite massificatie van het hoger onderwijs, bestaan en doen zij bezorgdheid rijzen over echte inclusie en responsieve onderwijspraktijken. Een aanzienlijke hoeveelheid literatuur heeft de factoren gedocumenteerd (op institutioneel, structureel, persoonlijk niveau) die van invloed zijn op inclusie en van invloed zijn op de participatie, evenals de leerprestaties van studenten met een migratieachtergrond. Er is echter weinig solide bewijs voor effectieve en systematische praktijken van inclusie. Werken aan het samenspel van kansenstructuren van gastsamenlevingen (en dus van instellingen voor hoger onderwijs) met individuele behoeften, middelen en voorkeuren is een strategische drijvende kracht om goed en responsief te reageren op de gelijkheidsbeginselen.

Relevante problemen moeten nog worden opgelost:

- Zorgen voor een gezond, duurzaam en op rechtvaardigheid gericht proces van erkenning van kwalificaties en competenties van studenten met een migratieachtergrond;
- Het vergemakkelijken van de overdracht van universitair onderwijsbeleid naar duurzame en effectieve praktijken;
- Het verminderen van de belangrijkste kritieke punten, de belemmeringen en de ondoelmatigheden die van invloed zijn op de implementatie van het erkenningsproces;
- Het delen van de goede praktijken van universitaire erkenning die kunnen worden gebruikt om de opleidingstrajecten voor studenten van derde landen vorm te geven

Output 2 van het MaxiPAC-EU-project kan in dit perspectief nuttig zijn bij het schetsen van toekomstige debatten en verdere onderwijsprojecten en onderzoeksprogramma's om de aanhoudende structurele ongelijkheden in de hoger onderwijs stelsels aan te pakken. Inclusie is een beleidsprincipe dat diversiteit als standaard erkent en voorwaarden schept zodat iedereen kan deelnemen. Het is gekoppeld aan democratische participatie binnen en buiten het onderwijs.

Om inclusie te bereiken, is het noodzakelijk om de capaciteit van instellingen en systemen te vergroten om op diversiteit te reageren op een manier die iedereen evenveel waardeert. Een inclusieve universiteit vraagt in de eerste plaats om een nieuwe manier van denken. Dit is belangrijk voor de houding van stakeholders zoals medestudenten, docenten, administratief personeel of het management van het "inclusieve universiteitennetwerk".

De MaxiPAC-EU-procedure zou ten slotte inspelen op de behoeften van de studenten van derde landen, evenals op die van de hoger onderwijs instellingen zelf. De procedure probeert de gemarkeerde grenzen te overwinnen en zal, eenmaal aangenomen in de instellingen voor hoger onderwijs van MaxiPAC-EU-partners, een voorbeeld zijn voor alle universiteiten.